

A K A D E M I A S Z T A B U G E N E R A L N E G O

im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

**ODDZIAŁ WOJSK OPK I LOTNICTWA
KATEDRA TAKTYKI LOTNICTWA**

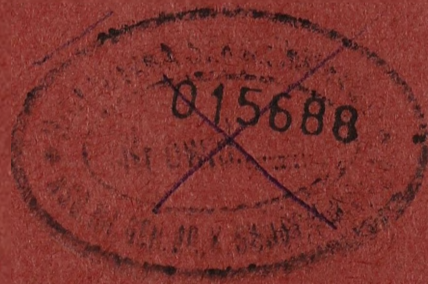
JAWNE
DOKUMENT
ŚLUBOWEGO

Egz. Nr 00001

plk dypl. Zygmunt GRZĘDA

**WŁAŚCIWOŚCI ORGANIZACJI I PROWADZENIA
DZIAŁAŃ BOJOWYCH PRZEZ BRYGADĘ LOTNICTWA
ROZPOZNAWCZO-BOMBOWEGO**

(Skrypt)

**ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
KADREMI SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego**

033183

W A R S Z A W A

C Z E R W I E C

1 9 7 0

A K A D E M I A S Z T A B U G E N E R A L N E G O
im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

ODDZIAŁ WOJSK OPK I LOTNICTWA
KATEDRA TAKTYKI LOTNICTWA

JAWNE
BIBLIOTEKI
SŁUŻBOWEJ

Egz. Nr 00001

plk dypl. Zygmunt GRZĘDA

WŁAŚCIWOŚCI ORGANIZACJI I PRÓWADZENIA
DZIAŁAŃ BOJOWYCH PRZEZ BRYGADĘ LOTNICTWA
ROZPOZNAWCZO-BOMBOWEGO

(Skrypt)

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
KATEDRY SZTABU GENERALNEGO
im. gen. Karola Świerczewskiego
233183

W A R S Z A W A

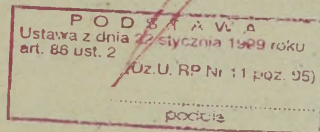
C Z E R W I E C

1 9 7 0

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

ODDZIAŁ WOJSK OPK I LOTNICTWA
KATEDRA TAKTYKI LOTNICTWA

Przed. prof. 12672

JAWNE
SŁUŻBOWE

Egz. Nr 000001

ZATWIERDZAM
SZEF KATEDRY TAKTYKI LOTNICTWA

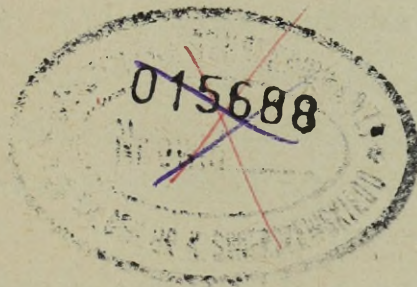
płk doc.dr Janusz MALINOWSKI

Dnia "....." czerwiec 1970 r.

płk dypl. Zygmunt GRZĘDA

T E M A T: "WŁAŚCIWOŚCI ORGANIZACJI I PROWADZENIA DZIAŁAŃ
BOJOWYCH PRZEZ BRYGADĘ LOTNICTWA ROZPOZNAWCZO-
BOMBOWEGO.

/ skrypt/

WARSZAWA

CZERWIEC

1970r.

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego
33783

S P I S T R E Ś C I

	Str.
W s t ę p	3
1. Przeznaczenie i zadania BLRB.	... 3 ...
2. Organizacja, bazowanie i możliwości bojowe BLRB.	... 11 ...
3. Właściwości pracy dowództwa i sztabu BLRB podczas organizacji działań bojowych.	... 22 ...
4. Właściwości pracy dowództwa i sztabu w toku działań bojowych BLRB	... 31 ...
5. Zakończenie.	... 37 ...

W s t ę p

Na przełomie 1968/1969 r. został zorganizowany nowy związek taktyczny lotnictwa operacyjnego-brygada lotnictwa rozpoznawczo-bombowego /BLRB/. Brygadę zorganizowano na bazie dwóch jednostek lotniczych: brygady lotnictwa bombowego i pułku lotnictwa rozpoznania operacyjnego, które w wyniku reorganizacji zostały rozwiązane. W związku z powyższym brygada lotnictwa rozpoznawczo-bombowego przejęła zadania pułku lotnictwa rozpoznania operacyjnego w zakresie prowadzenia rozpoznania operacyjnego oraz zadania brygady lotnictwa bombowego związane z rozpoznaniem i przeciwdziałaniem radioelektronicznym i częściowo ze zwalczaniem obiektów naziemnych /nawodnych/. Powyższe zmiany w lotnictwie operacyjnym spowodowały konieczność opracowania materiałów teoretycznych związanych z organizacją i prowadzeniem działań bojowych przez brygadę lotnictwa rozpoznawczo-bombowego i wdrożenie ich do procesu studiów w ASG.

Niniejszy skrypt został opracowany w oparciu o doświadczenia uzyskane w ramach ćwiczenia szkieletowego armii lotniczej, w którym poraz pierwszy ćwiczył sztab brygady lotnictwa rozpoznawczo-bombowego oraz o konsultacje uzyskane w Dowództwie Wojsk Lotniczych i w sztabie tej brygady. Dotychczas nie zostały opublikowane oficjalne materiały omawiające w sposób całościowy problematykę związaną z organizacją i prowadzeniem działań bojowych przez tę brygadę. Do czasu ukazania się tych materiałów, niniejszy skrypt należy więc traktować jako katedralny pogląd na objęte tematem zagadnienia.

Skrypt został opracowany przez płk Z. GRZEDEŁ z Katedry Taktyki Lotnictwa z wyjątkiem problematyki związanej z radioelektronicznym rozpoznaniem i przeciwdziałaniem, którą opracował ppłk Cz. WRÓŃSKI z Katedry OPK.

1. Przeznaczenie, rola i zadania brygady lotnictwa rozpoznawczo-bombowego.

Brygada lotnictwa rozpoznawczo-bombowego jest mieszanym, najmniejszym związkiem taktycznym lotnictwa operacyjnego, w skład którego wchodzi pododdziały różnych rodzajów lotnictwa.

Jest ona przeznaczona do prowadzenia rozpoznania operacyjnego, rozpoznania i przeciwdziałania radioelektronicznego oraz do niszczenia /obezwładnienia/ obiektów naziemnych /nawodnych/ położonych przede wszystkim w głębokości operacyjnej nieprzyjaciela. Niekiedy może ona wykonywać zadania rozpoznania taktycznego związane z dziennym fotografowaniem dużych obszarów terenu oraz z rozpoznaniem innych obiektów, szczególnie w porze nocnej. Brygada podlega bezpośrednio dowództwu armii lotniczej i wykonuje swoje zadania przede wszystkim na korzyść dowództw i sztabów frontu oraz armii lotniczej.

W składzie armii lotniczej brygada jest jedyną jednostką rozpoznawczą przeznaczoną do prowadzenia operacyjnego rozpoznania powietrznego. Tylko brygada posiada specjalnie przygotowane samoloty do wykonywania czynnych i biernych zakłóceń radioelektronicznych na korzyść innych rodzajów lotnictwa. W brygadzie są wszystkie samoloty lotnictwa bombowego znajdujące się w uzbrojeniu armii lotniczej.

W związku z powyższym, brygada lotnictwa rozpoznawczo-bombowego odgrywa ważną rolę w systemie rozpoznania wojskowego frontu, szczególnie w zakresie rozpoznania obiektów rozmieszczonych w strefie komunikacji nieprzyjaciela. Ponadto jest ona jedyną jednostką lotniczą zdolną do prowadzenia rozpoznania bezpośredniego i kontrolnego obiektów uderzeń frontowych rakiet operacyjno-taktycznych, jeżeli te obiekty są położone poza granicami taktycznego promienia działania lotnictwa rozpoznania artyleryjskiego.

Brygada w wyniku rozpoznania systemów radiolokacyjnych nieprzyjaciela może dostarczać dowództwom i sztabom związków oraz oddziałów lotniczych danych o dyslokacji i charakterystyce ~~pracy~~ ^{pracy} środków radioelektronicznych pracujących w tych systemach. Dane te są niezbędne w procesie organizacji działań lotnictwa. Zakłócając systemy radioelektroniczne brygada może ułatwiać pokonywanie obrony powietrznej nieprzyjaciela przez własne lotnictwo.

Brygada zwalczając wyselekcjonowane obiekty naziemne /nawodne/ położone w głębi operacyjnej nieprzyjaciela, takie jak operacyjno-taktyczne rakietowe środki napadu jądrowego lub samoloty - nosiciele broni jądrowej mimo stosunkowo

niewielkiej ilości samolotów bombowych znajdujących się w jej uzbrojeniu może oddziaływać na przebieg działań walczących wojsk.

Możliwe zadania brygady lotnictwa rozpoznawczo-bombowego wynikają z jej przeznaczenia, z potrzeb wojsk lądowych, lotniczych i marynarki wojennej w zakresie rozpoznania, wsparcia ogniowego i zabezpieczenia działań lotnictwa oraz z aktualnych możliwości bojowych tej brygady.

Do głównych grup zadań, które może wykonywać brygada lotnictwa rozpoznawczo-bombowego należy zaliczyć:

1. W zakresie operacyjnego rozpoznania powietrznego oraz rozpoznania systemów radiolokacyjnych nieprzyjaciela:

a/ grupę zadań związaną z rozpoznaniem broni jądrowej i środków jej przenoszenia obejmującą:

- rozpoznanie składu i bazowania pododdziałów lotniczych wyposażonych w samoloty-nosiciele broni jądrowej i śledzenie przebiegu ich manewru lotniskowego^{x/};
- wykrywanie przegrupowań operacyjno-taktycznych, rakietowych środków napadu jądrowego, ustalanie ich rejonów ześrodkowań /wyczekiwania/ i stanowisk startowych oraz określanie współrzędnych ich rozmieszczenia;
- wykrywanie i precyzowanie danych o rozmieszczeniu stanowisk startowych pododdziałów przeciwlotniczych rakiet kierowanych przystosowanych do przenoszenia broni jądrowej oraz śledzenie ich manewru;
- potwierdzanie i precyzowanie danych o rozmieszczeniu składów broni jądrowej uzyskiwanych od innych rodzajów rozpoznania wojskowego.

x/ Lotnictwo taktyczne NATO jest podstawowym środkiem przenoszenia broni jądrowej na szczeblu operacyjnym i bazuje w zasadzie w strefie operacyjnego rozpoznania powietrznego. W związku z tym zadanie BLRB związane z rozpoznaniem samolotów-nosicieli broni jądrowej wymieniono w pierwszej kolejności.

b/ grupę zadań związaną z zabezpieczeniem działań własnych wojsk raketowych obejmującą:

- precyzowanie danych o położeniu obiektów przewidywanych do zwalczania uderzeniami frontowych rakiet operacyjno-taktycznych /rozpoznanie bezpośrednie/;
- kontrolowanie skutków uderzeń frontowych rakiet operacyjno-taktycznych /rozpoznanie kontrolne/.

c/ grupę zadań związaną z rozpoznaniem sił lądowych nieprzyjaciela obejmującą:

- rozpoznanie składu i dyslokacji odwodów operacyjnych i strategicznych nieprzyjaciela, ustalanie czasu wymarszu z rejonów ześrodkowania i kierunków przegrupowań;
- precyzowanie danych o stanowiskach dowodzenia i węzłach łączności związków operacyjnych sił lądowych nieprzyjaciela oraz ustalanie ich współrzędnych;
- określanie charakteru, kierunków i intensywności przewozów nieprzyjaciela oraz ustalanie rejonów załadowania i wyładowania wojsk /sprzętu/;
- rozpoznanie systemu zaopatrywania wojsk, ustalanie rejonów rozmieszczenia składów armijnych i grupy armii, szczególnie broni specjalnej, materiałów pędnych oraz amunicji;

d/ grupę zadań związaną z rozpoznaniem sił powietrznych nieprzyjaciela obejmującą:

- rozpoznanie i kontrolowanie bazowania lotnictwa nieprzyjaciela, ustalanie składu oraz rozmieszczenia bazujących na lotnisku samolotów i podstawowych elementów lotniskowych /magazyny MPS, amunicji SD/, wykrywanie przygotowań do manewru lotniskowego i śledzenie przegrupowań lotnictwa;
- wykrywanie prac związanych z budową nowych lotnisk i z przygotowaniem odcinków autostrad /dróg/ do bazowania lotnictwa;
- rozpoznanie dyslokacji naziemnych środków obrony przeciwlotniczej oraz śledzenie ich manewru;
- rozpoznanie stanowisk dowodzenia i węzłów łączności: połączonych taktycznych sił powietrznych, operacyjnych dowództw taktycznych sił powietrznych /armii lotnictwa taktycznego/i dywizji lotniczych, a także operacyjnych

ośrodków sektora, ośrodków dowodzenia i powiadamiania, posterunków dowodzenia i powiadamiania, posterunków wykrywania i powiadamiania oraz śledzenia ich przegrupowań;

- wykrywanie przygotowań do załadowania desantów powietrznych, ustalanie lotnisk lądowania lotnictwa transportowego wykorzystywanego do przerzutu wojsk i sprzętu drogą powietrzną i charakteru transportowanych ładunków;
- rozpoznanie systemu zaopatrywania sił powietrznych, ustalanie rejonów rozmieszczenia składów związków operacyjnych sił powietrznych, szczególnie broni specjalnych, amunicji i materiałów pędnych;

c/ grupe zadań związaną z rozpoznaniem sił morskich nieprzyjaciela obejmującą:

- rozpoznania składu i bazowania sił morskich nieprzyjaciela /floty wojennej i transportowej/ oraz śledzenie za jej manewrem;
- rozpoznanie artylerii nadbrzeżnej i brzegowych systemów radiolokacyjnych obserwacji obiektów na morzu;
- rozpoznanie baz i portów morskich oraz śledzenie rozwoju sytuacji w tych bazach;
- rozpoznanie przerzutów wojsk i sprzętu drogą morską, ustalanie rejonów załadowania i wyładowania oraz charakteru przewożonych ładunków;
- wykrywanie przygotowań nieprzyjaciela do wysadzenia desantów morskich;

f/ grupe zadań związaną z fotografowaniem dużych obszarów terenu obejmującą:

- fotografowanie rejonów /pasów/ obrony nieprzyjaciela, naturalnych przeszkód terenowych utrudniających działania wojsk /przeszkody wodne, tereny zabagnione itp/, wysp i półwyspów;
- fotografowanie rejonów przewidywanych do wysadzenia własnych desantów powietrznych i morskich;
- rozpoznanie obiektów przemysłowych o znaczeniu wojskowym;
- fotografowanie terenu dla potrzeb topograficznych;

2. W zakresie niszczenie /obezwładnienia/ obiektów naziemnych /nawodnych/ nieprzyjaciela :

a/ grupę zadań związaną ze zwalozaniem broni jądrowej i środków jej przenoszenia a w tym:

- niszczenie /obezwładnianie/ wyrzutni operacyjno-taktycznych raketowych środków napadu jądrowego i punktów elaboracji rakiet;
- niszczenie samolotów-nosicieli broni jądrowej na lotniskach;
- niszczenie /obezwładnianie/ pododdziałów, przeciwlotniczych rakiet kierowanych przygotowanych do wykorzystania głowic jądrowych, ich środków kierowania i punktów elaboracji rakiet;
- niszczenie /uszkadzanie/ polowych składów broni jądrowej;

b/ grupę zadań związaną z niszczeniem /obezwładnieniem/ obiektów wojsk lądowych przeciwnika, a w tym:

- obezwładnianie odwodów przeciwnika;
- niszczenie /obezwładnienie/ punktów oporu i umocnień obronnych;
- obezwładnienie stanowisk dowodzenia i węzłów łączności;
- niszczenie /uszkadzanie/ mostów i przepraw oraz dezorganizowanie przewozów nieprzyjaciela;
- niszczenie składów nieprzyjaciela rozmieszczonych na stosunkowo niewielkiej powierzchni;

c/ grupę zadań związaną z niszczeniem /obezwładnieniem/ obiektów sił powietrznych nieprzyjaciela obejmującą:

- obezwładnienie /blokowanie/ lotnictwa na lotniskach i niszczenie samolotów oraz podstawowych urządzeń lotniskowych;
- obezwładnienie stanowisk dowodzenia i węzłów łączności sił powietrznych;
- dezorganizowanie prac związanych z budową nowych lotnisk.

d/ grupę zadań związaną z niszczeniem /obezwładnieniem/ obiektów sił morskich nieprzyjaciela a w tym:

- niszczenie okrętów na morzu lub w bazach /w portach/;
- minowanie szlaków morskich w newralgicznych punktach oraz baz /portów/;
- obezwładnienie artylerii nadbrzeżnej;

3. W zakresie przeciwdziałania radioelektronicznego:

- maskowanie zakłóceniami czynnymi i biernymi ugrupowania bojowego własnego lotnictwa w polu radiolokacyjnym nieprzyjaciela, w celu ułatwienia mu pokonywania przeciwdziałania obrony powietrznej;
- prowadzenie działań pozornych /odciągających/ w celu utrudnienia przeciwnikowi właściwej oceny sytuacji powietrznej i rozproszenia wysiłków jego obrony powietrznej lub w celu nękania systemu obrony powietrznej nieprzyjaciela;
- utrudnianie naprowadzania lotnictwa myśliwskiego nieprzyjaciela na własne samoloty poprzez zakłócenia jego łączności radiowej w relacji ziemia - samolot na kanałach dowodzenia.

Poza powyższymi podstawowymi zadaniami, brygada lotnictwa rozpoznawczo-bombowego może wykonywać szereg zadań o charakterze pomocniczym, a mianowicie:

- oświetlać i oznaczać w nocy cele /zrzutowiska/ dla innych rodzajów lotnictwa i wojsk lądowych /wojsk powietrzno-desantowych/;
- zaopatrywać wojska walczące w okrążeniu;
- rozrzucać nad terenem przeciwnika materiały propagandowo-agitacyjne;
- stawiać zasłony dymne w interesach własnych wojsk;
- rozpoznawać warunki atmosferyczne.

Zakres zadań, które mogą być wykonywane przez brygadę lotnictwa rozpoznawczo-bombowego jest bardzo szeroki, natomiast możliwości jej są ograniczone. W związku z tym brygada powinna być wykorzystywana jedynie do wykonywania tych zadań, które z różnych przyczyn nie mogą realizować wojska lądowe i inne jednostki lotnicze oraz marynarka wojenna.

Główny wysiłek brygady powinien być skierowany:

1. W zakresie zadań rozpoznawczych na:

- rozpoznanie broni jądrowej i środków jej przenoszenia rozmieszczonych w strefie komunikacji nieprzyjaciela;
- zabezpieczenie działań frontowych rakiet operacyjno-taktycznych zwalczających obiekty położone poza taktycznym promieniem działania lotnictwa rozpoznania artyleryjskiego;

- rozpoznanie odwodów operacyjnych i strategicznych nieprzyjaciela;
- rozpoznanie lotnictwa i lotnisk nieprzyjaciela;
- rozpoznanie stanowisk dowodzenia sił lądowych i powietrznych nieprzyjaciela;
- rozpoznanie przewozów operacyjnych w strefie komunikacji nieprzyjaciela;

2. W zakresie zadań związanych z niszczeniem /obezwładnieniem/ obiektów nieprzyjaciela:

- na zwalczanie broni jądrowej i środków jej przenoszenia;
- na blokowanie lotnisk i niszczenie na nich samolotów;
- na niszczenie /obezwładnienie/ stanowisk dowodzenia;

3. W zakresie przeciwdziałania radioelektronicznego:

- na zabezpieczenie działań samolotów-nosicieli broni jądrowej;
- na zabezpieczenie lotnictwa transportowego podczas działań /operacji/ powietrzno-desantowych;
- na zabezpieczenie własnych działań bojowych brygady.

Działania bojowe brygady lotnictwa rozpoznawczo-bombowego należy organizować w ścisłym współdziałaniu z rozpoznaniem naziemnym oraz z taktycznym i artyleryjskim rozpoznaniem powietrznym. Wszelkie loty bojowe na wykonanie powyższych zadań powinny być w miarę możliwości zgrane z działaniami innych rodzajów lotnictwa co do czasu i miejsca, gdyż dzięki temu może być łatwiej pokonywana obrona powietrzna nieprzyjaciela.

Reasumując powyższe należy stwierdzić, że brygada lotnictwa rozpoznawczo-bombowego w ewentualnych przyszłych działaniach wojennych będzie wykonywać szereg istotnych z punktu widzenia wojsk lądowych i lotnictwa zadań z tym, że za podstawowe z nich należy uznać zadania związane z prowadzeniem rozpoznania powietrznego. O rozpoznawczym charakterze brygady, oprócz nazwy i zadań świadczy także organizacja tej brygady, która zostanie omówiona w następnym rozdziale.

2. Organizacja, bazowanie i możliwości bojowe brygady lotnictwa rozpoznawczo-bombowego.

Poniżej zostanie omówiona na podstawie etatów ćwiczebnych organizacja brygady lotnictwa rozpoznawczo-bombowego, a następnie ogólne zasady jej bazowania i możliwości bojowe.

2.1. Organizacja brygady lotnictwa rozpoznawczo-bombowego.

Brygada lotnictwa rozpoznawczo-bombowego jest najmniejszym związkiem taktycznym lotnictwa operacyjnego. Charakterystyczne cechy jej organizacji polegają na tym, że w przeciwieństwie do innych związków taktycznych lotnictwa /dywizji/ w jej skład wchodzi nie pułki, a eskadry lotnicze. Sztab brygady posiada specyficzną organizację w stosunku do sztabów innych jednostek lotniczych, co znalazło swój wyraz w zorganizowaniu wydziału operacyjno-rozpoznawczego. Tego rodzaju wydział nie istnieje w innych jednostkach lotniczych.

Rozpoznawczy charakter brygady wymagał rozbudowania pod względem etatowym sekcji rozpoznawczej sztabu oraz utworzenia kompanii fotograficznej.

Działania brygady podobnie jak pułków lotniczych są zabezpieczone przez jeden batalion zaopatrzenia i jeden dywizjon dowodzenia lotami. Natomiast w składzie etatowym i w wyposażeniu batalionu zaopatrzenia i dywizjonu dowodzenia występują różnice w porównaniu do pododdziałów tego rodzaju zabezpieczających pułki lotnicze. Pododdziały te mają zwiększony stan etatowy ludzi oraz sprzęt specjalny dostosowany do zabezpieczenia działań samolotów typu bombowego.

W skład brygady lotnictwa rozpoznawczo-bombowego wchodzi następujące pododdziały^{x/}:

- dowództwo, wydział polityczny i sztab i wydział służb;
- dwie eskadry lotnictwa rozpoznania operacyjnego;
- jedna eskadra lotnictwa bombowego;
- jedna eskadra lotnictwa rozpoznania i przeciwdziałania radioelektronicznego;

x/ Patrz: Schematy ćwiczebne Wojsk Lotniczych i Wojsk OPK -
Wyd.MON - Sztab Generalny, marzec 1969r. nr bibl.
nauk. 06192.

- dywizjon techniczny w składzie: czterech eskadr technicznych, klucza eksploatacji samolotów szkolnych i transportowych oraz działu technicznego obsługi samolotów;

W brygadzie ponadto znajdują się na oddzielnych etapach następujące pododdziały:

- batalion zaopatrzenia;
- batalion dowodzenia lotami;
- dwie baterie artylerii przeciwlotniczej.

Każda eskadra lotnicza posiada cztery klucze załóg samolotów bojowych po trzy załogi w każdym kluczu. Ponadto w skład poszczególnych eskadr wchodzi załogi samolotów /śmigłowców/ transportowych i łącznikowych.

W uzbrojeniu brygady lotnictwa rozpoznawczo-bombowego znajduje się x/;

- 31 samolotów rozpoznawczych i przeciwdziałania radioelektronicznego, z tego 30 IL-28R /Il-28/ i Il-14;
- 10 samolotów bombowych Il-28;
- 14 samolotów szkolno-bojowych, szkolno-treningowych, transportowych i łącznikowych;
- 2 śmigłowce SM-1 /SM-2/.

W skład sztabu brygady wchodzi: wydział operacyjno-rozpoznawczy i stanowisko dowodzenia. W wydziale operacyjno-rozpoznawczym są dwie sekcje: sekcja operacyjna i sekcja rozpoznawcza oraz kompania fotograficzna.

W sekcji operacyjnej jest kierownik sekcji oraz starsi pomocnicy ds. operacyjnych i przeciwdziałania radioelektronicznego. W sekcji rozpoznawczej znajdują się: kierownik sekcji oraz jego starsi pomocnicy /pomocnicy/ ds. rozpoznania, analizy i oceny nieprzyjaciela, odczytywania zdjęć lotniczych i rozpoznania radioelektronicznego. Ogółem w sekcji operacyjnej jest czterech, a w sekcji rozpoznawczej - dziesięciu oficerów.

Kompania fotograficzna składa się z dwóch zespołów LSF, każdy w składzie polowego laboratorium fotograficznego typu PLF-2 i APF-1 oraz polowej pracowni fotogrametrycznej

x/ Patrz także.

typu PPF-1. Stan etatowy kompanii wynosi 38 żołnierzy, a wydziału operacyjno-rozpoznawczego 54 żołnierzy.

Poza wydziałem operacyjno-rozpoznawczym i stanowiskiem dowodzenia w skład sztabu wchodzi żołnierze różnej specjalności, a w tym między innymi: starszy pomocnik szefa sztabu-szef łączności i jego pomocnicy, szef zabezpieczenia chemicznego i inni. Sztabem kieruje szef sztabu, który jednocześnie jest zastępcą dowódcy brygady.

W skład wydziału służb wchodzi starszy nawigator i jego pomocnicy, szef strzelania powietrznego, lekarze oraz oficerowie i podoficerowie o innych specjalnościach. Wydziałem kieruje zastępcą dowódcy brygady ds liniowych, który jednocześnie jest szefem tego wydziału.

Ogółem sama brygada lotnictwa rozpoznawczo-bombowego /bez batalionu zaopatrzenia, dywizjonu dowodzenia lotami i baterii przeciwlotniczych/ posiada 660 ludzi^{x/}.

Batalion zaopatrzenia brygady lotnictwa rozpoznawczo-bombowego posiada w swym składzie 696 żołnierzy i kilkaset pojazdów mechanicznych.^{xx/}

Dywizjon dowodzenia lotami brygady lotnictwa bombowo-rozpoznawczego posiada 248 żołnierzy i kilkadziesiąt pojazdów mechanicznych.^{xxx/}

Każda bateria artylerii przeciwlotniczej ma po 6 dział kalibru 37 m/m.

Ogółem brygada lotnictwa rozpoznawczo-bombowego wraz z podległymi jej batalionem zaopatrzenia, dywizjonem dowodzenia lotami i bateriami artylerii posiada zgodnie z etatem ówczesnym: 57 samolotów i śmigłowców, ponad 1500 ludzi, kilkaset samochodów i wiele różnorodnego sprzętu.

2.2. Bazowanie brygady lotnictwa rozpoznawczo-bombowego

Brygada lotnictwa rozpoznawczo-bombowego powinna z zasady bazować przynajmniej na dwóch lotniskach położonych w odległości ok. 150-200 km od linii styczności bojowej wojsk, możliwie blisko stanowiska dowodzenia armii lotniczej.

x/ Patrz tamże - schemat G/062

xx/ Patrz tamże - schemat G/079.

xxx/ Patrz tamże - schemat G/075.

Brygada powinna mieć przydzielone minimum lotnisko zapasowe oraz jedno-dwa lotniska wysunięte /podskokowe/. Powyższe zasady wynikają z następujących przesłanek:

1. Konieczność bazowania brygady przynajmniej na dwóch lotniskach jest uwarunkowana względami bezpieczeństwa. Skupienie na jednym lotnisku wszystkich wielomiejscowych rozpoznawczych i bombowych samolotów znajdujących się w uzbrojeniu armii lotniczej oraz dużej ilości personelu, środków transportu i sprzętu w rejonie jednego lotniska stwarza bowiem niezwykle opłacalny obiekt uderzeń dla przeciwnika, tak środkami jądrowymi jak i konwencjonalnymi. W związku z powyższym, wydzielenie dla brygady dwóch lotnisk należy uważać za spełnienie minimalnych warunków w zakresie jej bazowania.

Rozmieszczenie poszczególnych eskadr i stanowiska dowodzenia brygady na tych lotniskach może być różne. Z dotychczas przeprowadzonych ćwiczeń wynika jednak, że jeżeli sztab brygady jest rozmieszczony wspólnie z eskadrami lotnictwa rozpoznani operacyjnego, to w tym wypadku istnieją najwygodniejsze warunki dowodzenia brygadą. Jest to uwarunkowane bardziej skomplikowanym charakterem procesu organizacji działań eskadr rozpoznawczych oraz zwiększonymi wymaganiami w zakresie ilości i terminowości przekazywania informacji związanych z ich działaniami w ogniwie stanowisko dowodzenia brygady-stanowisko dowodzenia armii lotniczej, niż to się dzieje w odniesieniu do pozostałych eskadr. Względy bezpieczeństwa wskazują na celowość rozmieszczenia eskadr lotnictwa rozpoznania operacyjnego na różnych lotniskach, albowiem w tym wypadku zaatakowanie przez przeciwnika jednego z dwóch lotnisk brygady nie spowoduje wytrącenia z działań naraz obu tych eskadr.

2. Głębokość bazowania brygady lotnictwa rozpoznawczo-bombowego jest uwarunkowana względami bezpieczeństwa oraz ograniczoną w stosunku do potrzeb pojemnością sieci lotniskowej armii lotniczej w bliższych niż 150 km odległościach od linii styczności bojowej wojsk.

3. Konieczność przydzielania brygadzie lotnisk zapasowych wynika z podobnych przyczyn jak w innych rodzajach lotnictwa.

4. Celowość przydzielania brygadzie lotnisk wysuniętych jest uwarunkowana poniższymi przyczynami.

Dowództwo frontu, na korzyść którego brygada wykonuje gross swoich zadań, jest zainteresowane w prowadzeniu rozpoznania na jak największą głębokość. Głębokość ta z kolei jest uwarunkowana taktycznymi promieniami działania samolotów rozpoznawczych na wysokościach lotu stwarzających realne szanse pokonywania obrony powietrznej nieprzyjaciela. Z przeprowadzonych w tym względzie analiz wynika, że przynajmniej w pierwszych dniach wojny, do czasu znacznego zniszczenia i obezwładnienia podstawowych obiektów systemu obrony powietrznej przeciwnika tego rodzaju szanse głównie istnieją w wypadku wykonywania nalotów przez lotnictwo rozpoznania operacyjnego na małych i bardzo małych wysokościach. Takie wysokości nalotów znacznie zmniejszają taktyczne promienie działania samolotów. W związku z powyższym, aby zwiększyć możliwość brygady w zakresie głębokości prowadzenia rozpoznania powietrznego należy jej przydzielać lotniska podskokowe położone bliżej linii styczności bojowej wojsk.

W charakterze lotnisk podskokowych najlepiej jest przydzielać dla brygady lotniska pułków lotnictwa rozpoznania taktycznego i artyleryjskiego. W tych warunkach załogi lecące na rozpoznanie głęboko położonych obiektów mogą lądować na lotniskach podskokowych w celu dotankowania paliwa. Po wykonaniu zadania w zależności od potrzeb mogą one lądować na własnym lotnisku bazowania lub na lotnisku podskokowym. W tym drugim wypadku, w celu skrócenia czasu obiegu informacji rozpoznawczej sztab pułku bazującego na podskokowym lotnisku może pośredniczyć w przekazywaniu meldunku rozpoznawczego załogi na stanowisko dowodzenia armii lotniczej. Jeżeli zachodziłaby taka konieczność, w tym pułku mogą być także opracowane materiały fotografowania lotniczego i to wskazuje na celowość wydzielania dla brygady jako podskokowych-lotnisk lotnictwa rozpoznania taktycznego

i artyleryjskiego. Między stanowiskami dowodzenia brygady lotnictwa rozpoznawczo-bombowego i pułków lotniczych bazujących na lotniskach podskokowych należy zapewnić bezpośrednią łączność, a dowództwa /sztaby/ tych jednostek muszą wcześniej uzgodnić wszelkie problemy związane z udzielaniem pomocy załogom lądującym na tych lotniskach i w wzajemną wymianę informacji.

2.3. Możliwości bojowe brygady lotnictwa rozpoznawczo-bombowego.

Możliwości brygady lotnictwa rozpoznawczo-bombowego w zakresie rozpoznania, działań ogniowych i przeciwdziałania radioelektronicznego określa się efektem bojowym /rezultatem/ działań, jaki może być osiągnięty w wyniku jednego lotu całości sił brygady w konkretnych warunkach sytuacji. Możliwości te zależą od następujących czynników:

- poziomu wyszkolenia, doświadczenia bojowego i patriotyzmu personelu brygady;
- stopnia ukompletowania i właściwości bojowych sprzętu będącego w uzbrojeniu brygady;
- stopnia zabezpieczenia bojowego, materiałowo-technicznego i specjalnego działań brygady;
- warunków działań /przeciwdziałanie obrony powietrznej nieprzyjaciela, teren i maskowanie obiektów, pora doby, warunki atmosferyczne/.

Możliwości brygady są sumą możliwości jej eskadr. Ponieważ brygada posiada eskadry różnych rodzajów lotnictwa, możliwości te zostaną podane oddzielnie dla eskadr lotnictwa rozpoznania operacyjnego i lotnictwa bombowego. Eskadra lotnictwa rozpoznania i przeciwdziałania radioelektronicznego dysponuje samolotami wyposażonymi w różnorodny sprzęt służący do rozpoznania i przeciwdziałania radioelektronicznego, który warunkuje jej możliwości. Ponieważ etaty ćwiczebne nie precyzują ilości i rodzaju tych urządzeń znajdujących się w uzbrojeniu tej eskadry, w skrypcie zostaną z konieczności podane możliwości pojedynczych załóg w zależności od typu wykorzystywanych urządzeń służących do rozpoznania i przeciwdziałania radioelektronicznego.

Poniższe możliwości zostały określone dla średnich warunków. Założono, że eskadry lotnictwa rozpoznania operacyjnego i lotnictwa bombowego są w pełni ukompletowane. Przy określeniu powyższych możliwości nie uwzględniono strat od środków OPL npla.

a/ Możliwości eskadr lotnictwa rozpoznania operacyjnego

Dwie eskadry lotnictwa rozpoznania operacyjnego w jednym locie mogą wykonać jedno z następujących zadań:

- rozpoznać od 40-60 pojedynczych obiektów;
- rozpoznać około 30-45 pojedynczych obiektów oraz ustalić intensywność i charakter ruchu na pięciu ciągach dróg każdy o długości około 200-250 km;
- rozpoznać 24-36 pojedynczych obiektów, sfotografować skośnie trzy rubieże obronne oraz ustalić intensywność i charakter ruchu na pięciu ciągach dróg o długości 200-250 km^{x/}.

b/ Możliwości eskadry lotnictwa bombowego

Jedną eskadrami lotnictwa bombowego w jednym locie może wykonać jedno z następujących zadań:

- obezwładnić baterię przeciwlotniczych rakiet kierowanych na stanowiskach startowych;
- zniszczyć do 60% samolotów znajdujących się na jednym z nieobważowanych stoisk eskadrowych na lotnisku;
- uszkodzić betonową lub z płyt metalowych drogę startową o średnich wymiarach 60 x 2200 m;
- obezwładnić wojska w rejonie ześrodkowania o rozmiarach 900 x 1000 m;
- obezwładnić stanowisko dowodzenia korpusu armijnego;
- obezwładnić ośrodek dowodzenia i powiadamiania lub radiolokacyjny posterunek dowodzenia i powiadamiania;
- zniszczyć skład amunicji lub paliwa rozmieszczony na obszarze około 200 x 300 m^{xx/}.

x/ Możliwości pojedynczych załóg lotnictwa rozpoznania operacyjnego są podane w skrypcie: "Podstawy rozpoznania powietrznego" nr bibl. 014127/.

xx/ Patrz mjr dypl. M. Poręba: "Podstawy taktyki frontowego lotnictwa bombowego".

c/ Możliwości bojowe załóg lotnictwa rozpoznania i przeciwdziałania radioelektronicznego

Jedna załoga samolotu typu Il-28, wyposażonego w urządzenia rozpoznania lub przeciwdziałania radioelektronicznego, w zależności od wykorzystywanych urządzeń w jednym locie może wykonać jedno z następujących zadań:

- za pomocą pokładowej stacji rozpoznania systemów radiolokacyjnych typu SRS - 1 wykrywać i określać parametry techniczne oraz miejsca /rejon/ rozmieszczenia 6-8 stacji radiolokacyjnych nieprzyjaciela, pracujących na długościach fal od 9 do 500 m, w pasie o szerokości ok. 200 i więcej km /miejsce rozmieszczenia stacji w zakresie długości fal od 9 do 30 cm można określać dość dokładnie, natomiast w zakresie od 30 do 200 cm zgrubnie^{x/};
- za pomocą pokładowej stacji rozpoznania systemów radiolokacyjnych typu SRS-2 wykrywać i określać zgrubnie parametry techniczne i miejsca /rejon/ rozmieszczenia 6-8 stacji radiolokacyjnych pracujących na długości fal od 9 do 200 cm, w pasie o szerokości ok. 200 i więcej km /dokładność określenia miejsc rozmieszczenia stacji radiolokacyjnej jest analogiczna jak przy wykorzystaniu SRS-1/^{x/}
- za pomocą pokładowej stacji rozpoznania systemów radiolokacyjnych typu SRS-3 wykrywać, zgrubnie ustalać częstotliwości i sposoby pracy stacji radiolokacyjnych znajdujących się w sektorach odbioru systemów antenowych oraz w promieniu odpowiadającym ^{zasięgowi} działania stacji SRS-3 i pracujących na długościach fal od 2,87 do 30,46 cm;^{xx/}
- za pomocą nadajnika zakłóceń SPS-2 zakłócać stacje radiolokacyjne pracujące na długości fal od 9,5 do 12,5 cm, wytwarzając czynne zakłócenia w sektorze 60° w paśmie około 20 MHz na odległość do 150 i więcej km;

x/ Patrz: "Organizacja i prowadzenie lotniczego rozpoznania radioelektronicznego" - podręcznik.

xx/ Za pomocą stacji SRS-3 możliwe jest także określenie sektorów, w których zostały wykryte stacje radiolokacyjne - patrz tamże str. 10.

- za pomocą ASQ-28 wytworzyć korytarz zakłóceń o długości ok. 300-400 km, szerokości ok. 800-1500 m i grubości ok. 400 m na jednym z następujących zakresów długości fal: 3,04 - 3,26 cm; 10,18-10,9 cm; 22,2 - 24,36 cm; 30 cm i 50 - 60 cm;
- za pomocą urządzenia PMSz-2 zakłócić pracę radiostacji UKF pracującej na jednym kanale.

Powyższe możliwości należy traktować jako orientacyjne. Umożliwiają one zorientowanie się co do rezultatów, które mogą być uzyskane w ciągu jednego lotu przez brygadę lotnictwa rozpoznawczo-bombowego. W związku z tym mogą być wykorzystywane jedynie jako jednostkowe normy kalkulacyjne. Natomiast przy ich pomocy nie można określić w pełni możliwości bojowych brygady w zakresie realizacji zadań na korzyść wojsk lądowych, lotnictwa i marynarki wojennej, ponieważ brak jest w tych kalkulacyjnych normach niezbędnych danych odnośnie możliwości w zakresie głębokości i intensywności działań oraz niezbędnego czasu na odtworzenie gotowości po wykonaniu poprzedniego lotu bojowego, co zostanie omówione poniżej.

Możliwości brygady lotnictwa rozpoznawczo-bombowego w zakresie głębokości jej działań nad terytorium przeciwnika są uwarunkowane taktycznymi promieniami działania jej samolotów, warunkami działań i głębokością bazowania. Taktyczne promienie działania samolotów znajdujących się w uzbrojeniu brygady podaje poniższa tabela.

Taktyczne promienie działania /R/ samolotów
znajdujących się w uzbrojeniu brygady lotnictwa
rozpoznawczo-bombowego /w km/^x/.

Typ s-tu H lotu /m/m	Pojedyn czy s-t Il-28R	Il-28			Uwagi
		Pojedyn- czy s-t	Klucz	Eskadra	
500	490	400	390	330	Tabelę ze- stawiono dla prędkoś- ci rzeczywis- tej ok. 600 km/ godz. Przy zwiększeniu prędkości R maleje.
5000	800	690	670	650	
10000	1100	980	950	760	

Biorąc pod uwagę prawdopodobieństwo wykorzystania przez brygadę lotnisk podskokowych w czasie lotu samolotów do celu i zpowrotem można w przybliżeniu określić w sposób następujący jej możliwości w zakresie głębokości prowadzenia działań nad terytorium nieprzyjaciela:

a/ lotnictwo rozpoznawcze:

- w niedogodnych warunkach działań - do 400 km;
- w dogodnych warunkach działań - do 1000 km^{xx}/;

b/ lotnictwo bombowe:

- w niedogodnych warunkach działań - do 250 km;
- w dogodnych warunkach działań - do 680 km.

Intensywność działań bojowych określa się natężeniem bojowym, ustalonym przez wyższego przełożonego. Przy określaniu natężenia bojowego bierze się pod uwagę charakter działań bojowych, odległość obiektów działań /rozpoznania/,

x/ Patrz: Informator lotniczo-techniczny cz. I. Wyd. ASG, Rembertów 1965 r.

xx/Przez dogodne warunki działań przyjęto taką sytuację, że obrona powietrzna przeciwnika jest obezwładniona i w związku z tym loty do celu i z powrotem są wykonywane na optymalnej wysokości, biorąc pod uwagę możliwość uzyskania maksymalnego promienia działania.

stopień przeciwdziałania obrony przeciwlotniczej nieprzyjaciela, przygotowanie i fizyczne możliwości personelu latającego, porę roku i doby, warunki bazowania, warunki atmosferyczne oraz możliwości przygotowania sprzętu i wyposażenia.

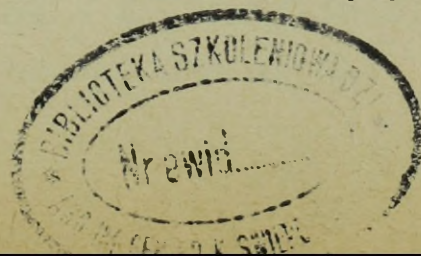
Dla brygady lotnictwa rozpoznawczo-bombowego normalne natężenie, przy którym personel latający może prowadzić działania przez dłuższy okres, wynosi 1,5-2 loty na samolot w ciągu doby. W decydujących okresach działań bojowych może być ono zwiększone półtora lub dwukrotnie, jednak na krótki okres /do 5 dób/x/.

Średni czas odtwarzania gotowości bojowej brygady i jej poszczególnych pododdziałów po wykonaniu poprzedniego lotu zależy w głównej mierze od możliwości dywizjonu technicznego i batalionu zaopatrzenia. Średni czas odtworzenia tej gotowości dla załogi, klucza i eskadry, w zależności od typu samolotu znajdującego się w uzbrojeniu i wariantu ładunku bojowego podaje poniższa tabela w minutach.

Typ samolotu	Skład grupy			Wariant uzbrojenia
	pojed. s-t /para/	klucz	eskadra	
Il-28	50	60	120	12 bomb 50-100 kg
	40	50	100	8 bomb 250 kg lub 8xRBK-250 lub 4 bomby 500 kg.
	50	60	120	1 bomba 1000-3000 kg
Il-28R	35	45	55	5 bomb 100 kg + aparatura rozpoznawcza

Czas jednoczesnego odtworzenia gotowości bojowej przez całą brygadę po wykonaniu poprzedniego lotu bojowego jest znacznie dłuższy i waha się do 4 godz.30 min. Biorąc pod uwagę rozpoznawczy charakter brygady należy sądzić, że wypadki jednoczesnego działania brygady całością posiadanych

x/ Patrz: Instrukcja działań lotnictwa rozpoznawczego /pułk, eskadra/.Wyd.MON,DWL i OPL OK - Warszawa 1963 r.

sił będą miały miejsce jedynie w sporadycznych sytuacjach /pierwsze uderzenie/. W związku z powyższym proces odtwarzania gotowości bojowej w brygadzie zazwyczaj przebiegać będzie równocześnie z prowadzeniem działań przez część sił, co stwarza lepsze warunki wykorzystania sił i środków batalionu zaopatrzenia w tym procesie i skraca czas jego trwania.

3. Właściwości pracy dowództwa i sztabu brygady lotnictwa rozpoznawczo-bombowego podczas organizacji działań bojowych.

Organizacja działań bojowych obejmuje przedsięwzięcia realizowane w brygadzie lotnictwa rozpoznawczo-bombowego od chwili otrzymania przez dowódcę zadania bojowego do zakończenia przygotowania do działań bojowych.

Organizacja działań bojowych w brygadzie różni się od organizacji działań w innych jednostkach lotniczych ze względu na następujące właściwości:

- w skład brygady wchodzi eskadry różnych rodzajów lotnictwa, w związku z czym proces organizacji działań obejmuje przygotowanie pododdziałów do wykonania różnorodnych zadań /rozpoznawczych, ogniowych i przeciwdziałania radioelektronicznego/;
- brygada prowadzi działania w całym pasie frontu na dużą głębokość, co powoduje konieczność oceny sytuacji na ogromnym obszarze;
- mimo, że brygada jest związkiem taktycznym, decyzja jej dowódcy musi być sprecyzowana w podobnych szczegółach jak w pułkach lotniczych;
- lotnictwo rozpoznawcze brygady prowadzi działania pojedynczymi załogami, co zmusza jej dowództwo i sztab do rozpracowania i precyzowania zadań rozpoznawczych w sposób umożliwiający ich postawienie dla każdej załogi rozpoznawczej;
- brygada z zasady bazuje na dwóch lotniskach, co komplikuje organizację działań bojowych i zmusza do wydzielenia grupy operacyjnej na lotnisko, przy którym nie rozwija się stanowiska dowodzenia brygady;

- przygotowanie eskadr do działań bojowych, ze względu na charakter wykonywanych zadań, wyposażenie samolotów, skład załóg i stosowane środki rażenia wymaga więcej czasu zarówno na przygotowanie personelu, jak i sprzętu;
- w procesie wypracowania decyzji dowódca w większym stopniu korzysta z pomocy specjalistów.

Dowódca brygady lotnictwa rozpoznawczo-bombowego otrzymuje zadanie najczęściej na okres jednej doby. Jedyne w niektórych wypadkach zadanie rozpoznawcze może otrzymać na większy okres czasu /2-3 doby/. Zadanie zazwyczaj jest mu przekazywane w dwóch dokumentach, w wyciągu z rozkazu operacyjnego oraz w zarządzeniu rozpoznawczym armii lotniczej, za pośrednictwem oficerów łącznikowych lub za pomocą technicznych środków łączności /szyfrogram/.

Niekiedy może on otrzymać zadanie bezpośrednio od dowódcy armii lotniczej na jej stanowisku dowodzenia. W tym ostatnim wypadku zazwyczaj jednocześnie jest mu doręczony wyciąg z rozkazu operacyjnego i zarządzenia rozpoznawcze armii lotniczej. Jeżeli dowódca brygady zostaje wezwany na stanowisko dowodzenia armii lotniczej w celu otrzymania zadania, to powinien z sobą zabrać szefa wydziału operacyjno-rozpoznawczego, lub szefa sekcji rozpoznawczej, którzy swój wyjazd wykorzystują do wymiany informacji operacyjno-rozpoznawczej z personelem oddziału operacyjnego i rozpoznawczego armii lotniczej.

Po otrzymaniu i zrozumieniu zadania sztab brygady powinien w jak najkrótszym czasie powiadomić o tym stanowisko dowodzenia armii lotniczej. Jeżeli dowódca brygady osobiście otrzymał zadanie od dowódcy armii lotniczej, to w tym wypadku sztab powinien powiadomić stanowisko dowodzenia armii lotniczej o powrocie dowódcy do własnej jednostki.

Ponieważ nie zawsze istnieje możliwość przekazania brygadzie przez armię lotniczą wszystkich szczegółowych zadań na dłuższy okres czasu, często zachodzą wypadki stawiania w późniejszym terminie dodatkowych zadań oraz precyzowania poprzednio postawionych zadań co do czasu, miejsca celu lub obiektu działań. Do precyzowania i przekazywania tych zadań wykorzystuje się z reguły techniczne środki łączności.

Kolejność pracy dowódcy i sztabu brygady lotnictwa rozpoznawczo-bombowego po otrzymaniu zadania bojowego jest podobna, jak w pułku lotnictwa rozpoznania taktycznego i artyleryjskiego. Dowódca brygady analizuje zadanie, zaznajamia kierowniczy personel brygady i pododdziałów zabezpieczających /batalion zaopatrzenia, dywizjon dowodzenia lotami/ z otrzymanym zadaniem, udziela wytycznych odnośnie organizacji przygotowania do działań bojowych oraz opracowania mu potrzebnych do podjęcia decyzji danych i obliczeń. W dalszej kolejności dowódca brygady ocenia sytuację wysłuchując przy tym niezbędnych oficerów sztabu, szefów służb i dowódców pododdziałów zabezpieczających, melduje swą decyzję przełożonemu, zapoznaje dowództwo i sztab z decyzją, aby na tej podstawie można było przygotować niezbędne dokumenty do postawienia zadań bojowych oraz uzgadniania zagadnienia współdziałania lub organizuje uzgodnienie współdziałania z sąsiadami / z lotnictwem myśliwskim, z zabezpieczaną pod względem przeciwdziałania radioelektronicznego jednostką lotniczą itp/. Następnie stawia zadania bojowe oraz osobiście i przez podległy mu personel dowództwa i sztabu brygady kontroluje przebieg przygotowania do działań bojowych w eskadrach, udzielając przy tym niezbędnej pomocy.

Ponieważ wiele przedsięwzięć i czynności w brygadzie jest podobnych jak w innych jednostkach lotniczych, poniżej zostaną omówione jedynie te z nich, które posiadają specyficzny dla brygady charakter.

Ocena sytuacji przez dowódcę brygady lotnictwa rozpoznawczo-bombowego jest procesem skomplikowanym oraz praco i czasochłonnym. Stopień szczegółowości oceny sytuacji zależy od charakteru otrzymanego zadania i dyspozycyjnego czasu dowódcy w tym zakresie. Dowódca w każdym razie nie powinien tracić czasu na ocenę tych elementów sytuacji, które są mu znane z dotychczasowych działań, względnie nie wpływają na wykonanie zadania bojowego.

Ocenę sytuacji po otrzymaniu zadania na dłuższy okres czasu, dowódca brygady najczęściej przeprowadza według elementów sytuacji. Natomiast w razie otrzymania dodatkowych zadań lub zarządzeń precyzujących poprzednio otrzymane zadania, szybszą i w związku z tym lepszą metodą oceny sytuacji wydaje się ocenę według elementów decyzji.

Pełną ocenę sytuacji według jej elementów dowódca brygady przeprowadza w następującej kolejności: nieprzyjaciel, wojska własne, warunki działań bojowych.

Nieprzyjaciela ocenia się według następujących elementów: siły lądowe, morskie /na kierunku nadmorskim/ i powietrzne nieprzyjaciela, oczekiwane przeciwdziałanie środków OPL oraz obiekty działań /rozpoznania/. W trakcie oceny zwraca się uwagę na:

- położenie i charakter działań sił lądowych, morskich i powietrznych nieprzyjaciela w pasie rozpoznania /działań/ brygady oraz prawdopodobne zmiany w ich położeniu do czasu rozpoczęcia i zakończenia wykonywania zadań bojowych;
- rubieże wykrywania stacji radiolokacyjnych nieprzyjaciela w zależności od kierunków i wysokości nalotów własnych samolotów;
- strefy rażenia przeciwlotniczych rakiet kierowanych nieprzyjaciela w zależności od wysokości lotu własnych samolotów, ukształtowania terenu oraz typu stosowanych rakiet;
- rubieże wprowadzenia do walki lotnictwa myśliwskiego nieprzyjaciela w zależności od sposobów dyżurowania oraz prawdopodobne siły wprowadzane na tych rubieżach;
- najwygodniejsze rejony i wysokości działań własnych samolotów;
- charakterystykę obiektów rozpoznania /działań/ brygady, ich rozmieszczenie, rozmiary, ruchliwość, możliwość obserwacji z powietrza, obronę przeciwlotniczą, obecność punktów orientacyjnych w rejonie obiektów rozpoznania /działań/ brygady oraz niezbędne siły dla rozpoznania /zwalczania/ obiektów i możliwości łączenia różnych obiektów dla poszczególnych załóg w jednym locie.

Wojska własne ocenia się według następujących elementów: wojska lądowe, marynarka wojenna/ na kierunku nadmorskim/ i lotnictwo, sposoby współdziałania oraz własne możliwości.

W trakcie oceny zwraca się uwagę na:

- położenie i charakter działań własnych wojsk lądowych, marynarki wojennej i lotnictwa w pasie rozpoznania /działań/ brygady;

- sposoby współdziałania z wojskami lądowymi /okrętami/, ze związkami taktycznymi i oddziałami innych rodzajów lotnictwa oraz z wojskami obrony przeciwlotniczej;
- 7 możliwości bojowe brygady w zakresie wykonania otrzymanych^k zadań w istniejących warunkach sytuacji;
- możliwości zabezpieczenia działań bojowych brygady i dowodzenia eskadrami /załogami/;
- lotniska zapasowe i sposoby wykonania manewru lotniskowego.

Warunki działań bojowych ocenia się według następujących elementów: sytuacja radioaktywna, teren, czas i pogoda. W czasie oceny zwraca się uwagę na:

- rozmieszczenie stref radioaktywnego skażenia powietrza oraz wpływ skażeń na wykonanie otrzymanych zadań;
- wpływ terenu i czasu na wykonanie otrzymanych zadań;
- prognozę pogody w rejonie lotnisk bazowania, na trasie i w rejonie rozpoznania /działań/ oraz wpływ pogody na wykonanie otrzymanych zadań bojowych.

Dowódca brygady po otrzymaniu zadania na dłuższy okres czasu /doba/ oceniając sytuację z reguły wysłuchuje danych przygotowanych przez oficerów sztabu i szefów służb. Przygotowanie danych do decyzji dowódcy odbywa się pod kierownictwem szefa sztabu. W celu skrócenia czasu i usprawnienia procesu przygotowania danych mogą być doraźnie tworzone dwa-trzy zespoły, z których jeden przygotowuje dane niezbędne do wypracowania decyzji w zakresie wykonania zadań związanych z rozpoznaniem powietrznym, drugi - z działalnością lotnictwa bombowego, a trzeci - z przeciwdziałaniem radioelektronicznym.

Dowódca brygady lotnictwa rozpoznawczo-bombowego wypracowuje decyzję na cały okres czasu, na który zostało mu postawione zadanie z tym, że na najbliższą dobę /dzień, noc/ precyzuje ją w szczegółach. W swej decyzji określa:

- zamiar działań: cel działań, czasy i rejony działań /rozpoznanie/, siły i środki wydzielone do wykonania zadań, sposoby wykonania zadań przez brygadę;
- zadania bojowe eskadr /załóg/;
- sposoby wykonania zadań przez eskadry /załogi/;

- sposoby współdziałania i przedsięwzięcia zabezpieczenia działań bojowych;
- sposób dowodzenia działaniami bojowymi;
- terminy i sposoby przekazywania meldunków z pokładów samolotów oraz po lądowaniu załóg /eskadr/.

Ważnym elementem decyzji dowódcy brygady jest właściwy podział wysiłku według zadań i obiektów rozpoznania /działań/ oraz określenia koniecznego odwołu samoloto/lotów na te zadania, jeżeli on nie został podany przez dowództwo armii lotniczej. Odwód powinien umożliwić wykonanie zadań nawet w warunkach silnego przeciwdziałania środków OPL nieprzyjaciela. Z przeprowadzonych ćwiczeń wynika, że w odwodzie do wykonania zadań rozpoznawczych należy pozostawić około 10-15% samoloto/lotów lotnictwa rozpoznawczego.

Ponieważ działania bojowe brygady lotnictwa rozpoznawczo-bombowego najczęściej będą zabezpieczane przez lotnictwo myśliwskie, dowódca brygady w trakcie wypracowania decyzji lub po jej zakończeniu powinien uzgodnić współdziałanie z wyznaczoną przez dowództwo armii lotniczej jednostką lotnictwa myśliwskiego. W celu uzgodnienia współdziałania na stanowisko dowodzenia brygady w nakazanym przez dowództwo armii lotniczej czasie z reguły przybywają przedstawiciele jednostki lotnictwa myśliwskiego^{x/}.

Jeżeli brygada otrzyma między innymi zadanie zabezpieczenia środkami przeciwdziałania radioelektronicznego działań innych rodzajów lotnictwa /na przykład samolotów-nosicieli broni jądrowej/ to dowódca brygady wysyła do zabezpieczanej jednostki swych przedstawicieli w celu uzgodnienia współdziałania. Przed wyjazdem powinni oni otrzymać wytyczne do uzgodnienia współdziałania.

Swą decyzję na działania bojowe dowódca brygady lotnictwa bombowo-rozpoznawczego melduje swemu przełożonemu,

x/ Jeżeli czas przybycia tych przedstawicieli nie został określony przez sztab armii lotniczej, to uzgadniają go w trybie roboczym oba współdziałające sztaby.

po czym zapoznaje z nią oficerów sztabu i szefów służb, uczestniczących w organizacji i planowaniu działań bojowych brygady. Na tej podstawie opracowują oni plan działań bojowych i planową tabelę działań. Plan działań bojowych brygady opracowuje się na taki okres czasu, na jaki otrzymano zadanie, natomiast planową tabelę działań opracowuje się na jedną dobę /dzień, noc/.

W planie działań bojowych brygady ujmuje się następujące zagadnienia: pas działań /rozpoznania/ brygady, zadania i obiekty rozpoznania /działań/, czas /częstotliwość/ działań /rozpoznania/, wydzieloną ilość sił i środków na wykonanie poszczególnych zadań /w s/l/, odwód sił i środków, rozpoznania, wykonawcy zadań, sposoby zabezpieczenia działań bojowych, współdziałania dowodzenia oraz sposoby i terminy dostarczenia danych z rozpoznania. Jeżeli w czasie wykonywania zadań brygada przebazowuje się na nowe lotniska, to w planie działań bojowych brygady może być uwzględniona ta problematyka związana z przebazowaniem, którą zazwyczaj ujmuje się w planie przebazowania.

Planowa tabela działań brygady ujmuje następujące zagadnienia: nazwa eskadry, typy i numery samolotów, nazwiska załóg i ich indeksy, czasy startu, wykonania zadań i lądowania, zadania bojowe, ście tras i profile lotów, sposoby zabezpieczenia bojowego, sposoby przekazywania danych o rezultatach działań, dane łączności radiowej i środków UL, sygnały współdziałania i lotniska zapasowe.

Po zameldowaniu decyzji przez dowódcę brygady rozpoczyna się proces związany z przekazaniem zadań wykonawcom /eskadrom/.

Dowódca brygady stawia z reguły zadania bojowe osobiście dla eskadr rozmieszczonych na jednym lotnisku ze sztabem brygady. Natomiast dla eskadr rozmieszczonych na innym lotnisku /brygada bazuje na dwóch lotniskach/ zadania są najczęściej przekazywane w formie rozkazu /zarządzenia rozpoznawczego/ do grupy operacyjnej za pośrednictwem oficerów łącznikowych lub technicznych środków łączności.

Stawiając osobiście zadanie bojowe dowódca brygady zwykle podaje:

- ostatnie dane o sytuacji i charakterze działań wojsk lądowych /marynarki wojennej/ i lotnictwa, ze szczególnym uwzględnieniem wniosków i obiektów rozpoznania /działań/;
- dane o możliwościach środków OPL nieprzyjaciela, rozmieszczeniu stref skażeń promieniotwórczych i oczekiwanych warunkach atmosferycznych w rejonie działań;
- zadania bojowe brygady i swój zamiar odnośnie ich wykonania;
- zadania bojowe współdziałających z brygadą jednostek lotniczych i sposoby współdziałania z nimi;
- zadania bojowe eskadr, a w tym:
 - - cel działań;
 - czasy, obiekty i sposoby działań /rozpoznania/;
 - wykonawcy zadań;
 - ładunek bojowy;
 - czas osiągnięcia gotowości bojowej do działań;
 - sposób dyżurowania załóg znajdujących się w odwodzie;
 - natężenie działań;
- sposoby wykonania zadania bojowego, a w tym:
 - wykołowanie, start i zbiórka;
 - osie tras i profile lotów;
 - sposoby pokonywania przeciwdziałania środków OPL nieprzyjaciela oraz stref skażeń promieniotwórczych;
 - wyjście w rejony rozpoznania i lot po trasie powrotniej;
 - lotniska lądowania, dołot do tych lotnisk i lądowanie;
 - sposoby działania w wypadku pogorszenia się pogody;
- lotniska zapasowe;
- przedsięwzięcia zabezpieczenia działań bojowych brygady;
- sposoby dowodzenia, szczególnie w wypadkach rozśrodkowanego bazowania;
- miejsca dowódcy brygady i jego zastępcy;
- sposoby przekazywania meldunków z pokładów samolotów;
- czasy i sposoby przekazywania meldunków o rezultatach działań po lądowaniu załóg.

Po postawieniu zadania przez dowódcę brygady, oficerowie sztabu i szefowie służb mogą udzielać z polecenia dowódcy wytycznych specjalistycznych, jeżeli zachodzi taka potrzeba. Problematyka zawarta w tych wytycznych jest podobna, jak w czasie stawiania zadań w innych jednostkach lotniczych.

Zadania stawiane przez dowódcę brygady powinny być z jego słów notowane w specjalnym dzienniku.

Jeżeli brygada bazuje na dwóch lotniskach, to w celu usprawnienia dowodzenia na lotnisko, przy którym nie jest rozwijane stanowisko dowodzenia brygady, wysyła się grupę operacyjną dowództwa i sztabu brygady na czele z zastępcą dowódcy d/s liniowych.

W skład grupy operacyjnej wchodzi przedstawiciele poszczególnych komórek sztabu brygady i przedstawiciele dowódców pododdziałów zabezpieczających działania brygady. Podstawowe zadania grupy operacyjnej polegają na: organizowaniu działań tej części sił brygady, która bazuje na wymienionym lotnisku, udzielaniu pomocy dowódcom eskadr w zakresie organizacji działań oraz kontrolowanie przebiegu przygotowania do działań w eskadrach, koordynowaniu zabezpieczenia specjalnego i materiałowo-technicznego eskadr, kierowaniu startem i lądowaniem samolotów oraz zbieraniu meldunków o rezultatach działań. Grupa operacyjna dysponuje niezbędnymi środkami zapewniającymi łączność ze stanowiskiem dowodzenia brygady i z samolotami w powietrzu, dzięki czemu spełnia zarazem rolę zapasowego stanowiska dowodzenia brygady.

W świetle powyższego zadania bojowego dla eskadr, bazujących na lotnisku, przy którym nie jest rozmieszczone dowództwo i sztab brygady, są przekazywane grupie operacyjnej. Zastępca dowódcy brygady d/s liniowych zapoznaje z tymi zadaniami dowódców eskadr /personel latający/ oraz udziela wytycznych odnośnie organizacji bezpośredniego przygotowania do działań w eskadrach. Ponadto on ustala sposoby wykołowania, startu i zbiórek oraz lądowania, jeżeli te zagadnienia nie zostały sprecyzowane w rozkazie /zarządzeniu/ dowódcy brygady, przedsięwzięcia materiałowo-technicznego i specjalnego zabezpieczenia działań itp. On też odpowiada przed dowódcą brygady za cały proces organizacji przygotowania do działań na tym lotnisku.

Bezpośrednie przygotowanie do wykonania zadań bojowych organizuje sztab brygady zgodnie z wytycznymi dowódcy. Procesem przygotowania personelu latającego do działań

bojowych w eskadrach kierują dowódcy eskadr. Dowództwo i sztab brygady systematycznie kontrolują przebieg tego procesu oraz udziela ją dowódcom eskadr i personelowi latającemu niezbędnej pomocy.

W czasie prowadzenia kontroli przygotowania do działań bojowych dowództwo i sztab brygady powinni zwracać szczególną uwagę na:

- przygotowanie personelu latającego do lotów bojowych;
- gotowość stanowisk dowodzenia /SD, ZSD/ do zabezpieczenia ciągłego dowodzenia załogami /pododdziałami/ w trakcie wykonania zadań;
- terminowość i jakość przygotowania samolotów i lotnisk do działań bojowych;
- terminowość i jakość zabezpieczenia potrzeb brygady przez batalion zaopatrzenia;
- gotowość dywizjonu dowodzenia lotami do zabezpieczenia działań w powietrzu;
- organizację współdziałania.

Przebieg bezpośredniego procesu przygotowania eskadr do działań bojowych jest podobny jak w jednostkach innych rodzajów lotnictwa. Specyfika w tym zakresie wynika jedynie z wieloosobowych składów załóg samolotów znajdujących się w uzbrojeniu brygady i charakteru wykonywanych zadań.

Po zakończeniu przygotowania do działań wyznaczeni do przeprowadzenia kontroli oficerowie sztabu i szefowie służb meldują dowódcy brygady /zastępcy dowódcy brygady ds liniowych/ swe spostrzeżenia. Zastępca dowódcy brygady ds liniowych składa dowódcy meldunek o przebiegu i poziomie przygotowania eskadr rozmieszczonych na lotnisku, przy którym nie jest rozwijane stanowisko dowodzenia brygady. Sztab brygady, na polecenie dowódcy, przekazuje na stanowisko dowodzenia armii lotniczej meldunek o osiągnięciu gotowości bojowej do działań.

4. Właściwości pracy dowództwa i sztabu w toku działań bojowych brygady lotnictwa rozpoznawczo-bombowego.

Do zasadniczych obowiązków dowództwa i sztabu brygady lotnictwa rozpoznawczo-bombowego w czasie realizacji zadań należy:

- informowanie załóg bezpośrednio przed startem o zmianie sytuacji bojowej i warunków atmosferycznych;
- meldowanie do sztabu armii lotniczej o starcie /lądowaniu/ samolotów;
- zabezpieczenie startu /lądowania/ samolotów;
- śledzenie za lotem poszczególnych załóg /pododdziałów/ wykonujących zadanie bojowe, udzielanie im pomocy oraz ich precelowywanie w miarę potrzeb;
- przyjmowanie meldunków załóg przekazywanych z pokładów samolotów o przebiegu i rezultatach ich działań;
- przekazywanie załogom informacji o zmianach w sytuacji naziemnej, powietrznej, radioaktywnej, meteorologicznej;
- zbieranie od załóg powracających z wykonania zadania meldunków o sytuacji i rezultatach działań oraz przekazywanie ich na stanowisko dowodzenia armii lotniczej ;
- stawianie załogom /pododdziałom/ nowych lub precyzowanie poprzednio postawionych zadań;
- kierowanie przebiegiem procesu zabezpieczenia materiałowo-technicznego dalszych działań brygady;
- wypracowywanie decyzji na kolejne działania;
- podsumowywanie rezultatów działań.

Współczesne działania bojowe toczyć się będą w dużym tempie, co spowoduje szybkie zmiany w sytuacji. W związku z tym, bezpośrednio przed startem załóg /pododdziałów/ na wykonanie zadań bojowych sztab brygady powinien do nich doprowadzić ostatnie dane o sytuacji naziemnej, powietrznej i radioaktywnej w rejonie ich działań. Ponadto, należy im przekazać prognozę pogody oraz kod rozpoznawczy i sygnał: "Ja swój samolot". Informacje o zmianach w sytuacji naziemnej, powietrznej, radioaktywnej i meteorologicznej, powinny być także przekazywane przez radio załogom znajdującym się w powietrzu, jeżeli mają one wpływ na wykonanie przez nie zadań.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa lotu samolotów nad własnym terytorium oraz umożliwienie śledzenia działań w powietrzu przez dowództwo armii lotniczej, stanowisko dowodzenia brygady wysyła przed startem każdej załogi /pododdziału/ meldunek, w którym podaje: czas startu, trasę i profil lotu oraz miejsce przelotu przedniego skraju wal-

czących wojsk w czasie lotu do celu i z powrotem, Po lądowaniu załóg przekazuje się także odpowiedni meldunek.

Start załóg /pododdziałów/ z lotniska, przy którym rozwinięte jest stanowisko dowodzenia następuje według komend przekazywanych ze stanowiska dowodzenia brygady /startowego stanowiska dowodzenia/, a z drugiego - lotniska - według komend przekazywanych z zapasowego stanowiska dowodzenia. Po starcie, dowodzenie z ziemi wszystkimi załogami /pododdziałami/ znajdującymi się w powietrzu z reguły jest realizowane ze stanowiska dowodzenia brygady. Jeżeli zachodzi taka potrzeba dowodzenie z ziemi może w każdej chwili przejść na stanowisko dowodzenia armii lotniczej lub zapasowe stanowisko dowodzenia brygady.

Dowodzenie w czasie realizacji zadań jest organizowane w taki sposób, by dowódca brygady ciągle znał stopień gotowości bojowej i charakter działań pododdziałów i załóg, warunki działań oraz zmiany zachodzące w rozwoju sytuacji powietrznej, naziemnej, radioaktywnej i meteorologicznej. O rozwoju sytuacji sztab brygady systematycznie informuje grupę operacyjną znajdującą się na zapasowym stanowisku dowodzenia. Z kolei grupa operacyjna informuje sztab brygady o rozwoju sytuacji i działaniach pododdziałów na lotnisku jej dyslokacji oraz o rezultatach działań.

Stanowisko dowodzenia w czasie wykonywania zadań przez brygadę, na podstawie meldunków ^{radiowych} załóg, śledzi za przebiegiem działań i miejscem znajdowania się samolotów. W tym celu na stanowisku dowodzenia brygady prowadzi się mapę, na której wrysowane są trasy lotu i planowane czasy przelotu przez załogi /pododdziały/ kontrolnych obiektów orientacyjnych.

W wypadku niewykonania przez załogę rozpoznawczą z jakichkolwiek przyczyn otrzymanego zadania dowódca brygady powinien w tym celu wysłać załogę odwodową/rezerwową/. W taki sam sposób należy postępować, jeżeli przez załogę nie zostanie przekazany z powietrza nakazany meldunek i brak z nią łączności radiowej, a czas lotu wskazuje, że zadanie przez nią wykonane.

W tych wypadkach załódze odwodowej należy obowiązkowo podać trasę, profil i kierunek nalotu na cel tej załogi, która nie wykonała zadania. Dzięki temu przygotowująca się do działań, załoga odwodowa może opracować plan swego lotu, różniący się od planu lotu poprzedniej załogi.

O wszystkich wypadkach niewykonania zadań przez eskadry /załogi/ i podjętych w związku z tym decyzjach sztab brygady powinien natychmiast meldować na stanowisko dowodzenia armii lotniczej.

W toku prowadzenia działań mogą zaistnieć sytuacje wymagające zmiany zadań załogom /pododdziałom/ znajdującym się w powietrzu. Odpowiednie zarządzenia w tym względzie mogą być przekazywane jedynie przez stanowiska dowodzenia armii lotniczej lub brygady. Aby uniknąć możliwości dezinformacji przez przeciwnika, przy przekazywaniu nowych zadań załogom znajdującym się w powietrzu, należy wykorzystywać odpowiednie hasła.

Meldunki załóg /pododdziałów/ o wykonaniu zadań są przekazywane drogą radiową z pokładów samolotów oraz ustnie po lądowaniu samolotów.

Do przekazywania i odbierania meldunków rozpoznawczych z pokładów samolotów, jest organizowana specjalna sieć radiowa /KF/ "operacyjnego rozpoznania powietrznego". W sieci tej oprócz radiostacji pokładowych samolotów rozpoznania operacyjnego pracują radiostacje znajdujące się przy stanowiskach dowodzenia armii lotniczej i brygady lotnictwa rozpoznawczo-bombowego. W celu usprawnienia procesu uzyskiwania danych z operacyjnego rozpoznania powietrznego, w oddziałach rozpoznawczych związków operacyjnych wojsk lądowych /marynarki wojennej/ oraz w wydziałach rozpoznawczych dywizji lotniczych wykorzystywane są odbiorniki pracujące w tej sieci. Wszystkie meldunki rozpoznawcze przekazywane przez załogi z pokładów samolotów powinny być w sztabie brygady zapisywane na taśmie magnetofonowej oraz w specjalnym dzienniku.

Po lądowaniu samolotów dowódcy eskadr /załogi/ składają dowódcy lub szefowi sztabu meldunki ustne o rezultatach działań. Na lotnisku, przy którym nie jest rozwijane stanowisko dowodzenia brygady, meldunki te są składane zastępcy dowódcy brygady

d/s liniowych lub wyznaczonemu oficerowi grupy operacyjnej.

W meldunkach tych podaje się:

- treść wykonywanego zadania;
- rzeczywistą trasę i profil lotu;
- kiedy, co, gdzie i w jakim położeniu rozpoznawano, co sfotografowano;
- kiedy, co, gdzie zwalczano lub zakłócano i jakie uzyskano rezultaty;
- charakter przeciwdziałania środków obrony przeciwlotniczej przeciwnika;
- warunki meteorologiczne na trasie i w rejonie celu;
- jakie i komu meldunki przekazano z pokładu samolotu.

Na tej podstawie sztab brygady /grupa operacyjna/ opracowuje meldunek za lot bojowy, /rozpoznawczy/, który niezwłocznie przekazuje się do sztabu armii lotniczej. Dane zawarte w meldunku wrysowuje się na prowadzoną w sztabie brygady /w grupie operacyjnej/ mapę rozpoznawczą, która powinna zawierać wszystkie informacje uzyskane o przeciwniku ze wskazaniem czasu i źródła ich otrzymania.

Przy wysłuchiwanie meldunków załóg, powracających z wykonania zadania, powinny w miarę możliwości uczestniczyć te załogi, które mają w najbliższej przyszłości prowadzić rozpoznanie w tych samych rejonach.

W czasie intensywnych działań, kiedy w celu złożenia meldunków równocześnie może przybyć na stanowisko dowodzenia kilkanaście załóg, sztab brygady powinien utworzyć kilka grup przyjmowania danych i przekazywania ich do sztabu armii lotniczej. Taki tryb postępowania skraca poważnie czas obiegu informacji rozpoznawczych.

Oprócz meldunków ustnych, załogi samolotów rozpoznawczych opracowują meldunki pisemne, w których podają:

- skład załogi;
- czas startu i lądowania;
- otrzymane zadanie rozpoznawcze;
- trasę i profil lotu;
- czas, miejsce, wysokość i wyniki rozpoznania;
- charakter przeciwdziałania środków obrony przeciwlotniczej przeciwnika;

- warunki meteorologiczne na trasie i w rejonie rozpoznania.

Po lądowaniu załóg rozpoznawczych wszystkie naświetlane filmy lotnicze są niezwłocznie dostarczane do lotniczych laboratoriów fotograficznych. W celu skrócenia czasu opracowania rezultatów fotograficznych, odczytywanie należy przeprowadzać bezpośrednio z mokrych negatywów w obecności załóg, które wykonały fotografowanie. Wyniki deszyfrowania filmów opracowuje się w formie fotomeldunków i przekazuje do sztabu armii lotniczej. Opracowanie zdjęć lotniczych i fotoszkiców, jeżeli zachodzi taka potrzeba, wykonuje się dopiero po przekazaniu fotomeldunków. Zdjęcia i fotoszkice z reguły⁵² przekazywane bezpośrednio do zainteresowanych sztabów, do czego wykorzystuje się śmigłowce znajdujące się w uzbrojeniu brygady. Po powrocie z wykonania zadań eskadry /kluczy/ lotnictwa bombowego laboratoria fotograficzne opracowują filmy lotnicze naświetlone w czasie bombardowania i po jego wykonaniu. Na ich podstawie dowództwo i sztab brygady określają rezultaty bombardowania.

Załogom /pododdziałom/, które powróciły z zadania, a są jeszcze planowane na następne loty w tym samym dniu, stawia się nowe zadania bojowe. Zadania te w miarę możliwości należy załogom przekazywać w taki sposób, by przed przystąpieniem do przygotowania się do lotu miały one pozostawiony pewien czas na odpoczynek.

Część załóg brygady z reguły utrzymywana jest w odwodzie do dyspozycji wyższych przełożonych. W wypadku otrzymania z armii lotniczej zarządzenia na wysłanie tych załóg, dowódca brygady wypracowuje decyzje i precyzuje im zadania bojowe. Jeżeli sytuacja tego wymaga, zadania te mogą być sprecyzowane załogom po ich wystartowaniu. Ponieważ dyspozycyjny czas wydzielony załogom odwodowym na bezpośrednie przygotowanie się do działań będzie najczęściej bardzo krótki, w skład załóg odwodowych należy wyznaczać bardzo dobrze przygotowany personel latający.

Jeżeli brygada otrzymała zadanie na kilka dni działań, pod koniec każdego dnia dowódca brygady ocenia sytuację i precyzuje decyzję na działania w następnym dniu. Sztab brygady na

tej podstawie opracowuje planową tabelę działań. Gdy zadanie bojowe było postawione na jeden dzień, to zazwyczaj pod koniec tego dnia dowództwo armii lotniczej przekazuje brygadzie kolejne zadanie. W tym wypadku rozpoczyna się normalny proces wypracowania decyzji w warunkach prowadzenia przez brygadę działań bojowych.

W celu usprawnienia działalności brygady w końcu każdego dnia organizowane jest w brygadzie i w eskadrach podsumowanie uzyskanych rezultatów, w trakcie którego omawiane są niedociągnięcia zaistniałe w toku organizacji i prowadzenia działań bojowych oraz sposoby ich usunięcia. Na szczeblu brygady podsumowanie działań bojowych organizują dowódcy brygady, a w eskadrach - dowódcy eskadr. Sztab brygady opracowuje okresowy meldunek bojowy, który jest w nakazanym czasie przekazywany do sztabu armii lotniczej.

Działania bojowe brygady odbywają się w ciągu całej doby przez szereg dni, co jest bardzo męczące dla personelu dowództwa i sztabu brygady. W związku z tym istotne znaczenie posiada właściwa organizacja pracy i odpoczynku. Głównym organizatorem pracy sztabu jest szef sztabu, który powinien w taki sposób planować pracę oficerów, by każdy z nich mógł odpocząć niezbędną ilość czasu. Nie przestrzeganie tego warunku prowadzi do niepotrzebnego wyczerpania oficerów i w konsekwencji do poważnego obniżenia wydajności pracy sztabu.

ZAKOŃCZENIE

Brygada lotnictwa rozpoznawczo-bombowego jest najmniejszym związkiem taktycznym lotnictwa operacyjnego, przeznaczonym przede wszystkim do prowadzenia operacyjnego rozpoznania powietrznego. W jej skład wchodzi różne rodzaje lotnictwa, co znacznie rozszerza zakres wykonywanych przez nią zadań. Ponieważ możliwości bojowe brygady są dość ograniczone w stosunku do potrzeb wojsk frontu, należy ją wykorzystywać jedynie do realizacji tych zadań, które z różnych przyczyn nie mogą wykonać wojska lądowe, inne jednostki lotnicze i marynarka wojenna. Brygada podlega bezpośrednio dowództwu armii lotniczej i wykonuje swoje zadania przede wszystkim na korzyść dowództwa i sztabu frontu i armii lotniczej.

Brygada lotnictwa rozpoznawczo-bombowego powinna bazować na dwóch lotniskach i ponadto posiadać przydzielone lotniska zapasowe oraz wysunięte /podskokowe/.

W związku z bazowaniem brygady na dwóch lotniskach, na jednym z nich rozmieszcza się sztab i stanowisko dowodzenia, a na drugim - grupę operacyjną i zapasowe stanowisko dowodzenia.

Brygada jest związkiem taktycznym lotnictwa. Mimo, to, że względu na jej strukturę organizacyjną i charakter wykonywanych zadań treść pracy dowództwa oraz sztabu brygady podczas organizacji i prowadzenia działań bojowych bardziej przypomina pracę na szczeblu pułku, niż dywizji lotniczej. Dowództwo brygady, podobnie jak pułku lotniczego, dowodzi bezpośrednio pododdziałami, a nie oddziałami lotniczymi, jak to się dzieje w dywizjach lotniczych. Ponieważ brygada posiada charakter jednostki rozpoznawczej dezyzja dowódcy musi zawierać elementy dotyczące wykonania zadań przez pododdziały i pojedyncze załogi rozpoznawcze. W toku realizacji zadań stanowisko dowodzenia brygady kieruje działaniami pododdziałów pojedynczych załóg rozpoznawczych znajdujących się w powietrzu.

W krypcie zostały pominięte zagadnienia związane z prowadzeniem działań przez pododdziały i pojedyncze załogi brygady, gdyż są one opracowane w innych materiałach podanych w wykazie bibliografii.

OPRACOWAŁ
ZASTĘPCA SZYFA KATEDRY
TAKTYKI LOTNICTWA

płk dypl. Zygmunt GRZEBA

Wykaz bibliografii

1. Biuletyn Informacyjny nr 1/85: "Organizacja i zasady działania polowego systemu dowództwa armii lotniczej" - wyd. MON, Sztab Generalny, Warszawa - luty 1968 r.
2. Podręcznik: "Taktika wojskowej rozwiędki" - wyd. WWKA - Monino 1968 r.
3. mjr dypl. Michał FOREBA: "Podstawy taktyki frontowego lotnictwa bombowego" /skrypt/ - wyd. ASG - luty 1969 r.
4. Instrukcja działań bojowych lotnictwa rozpoznawczego /pułk - eskadra/ - Wyd. MON, DWL i OPL OK, Warszawa 1963 r.
5. Podręcznik: "Organizacja i prowadzenie lotniczego rozpoznania radiotelegraficznego" - Wyd. MON, DWL, i OPL OK, Warszawa 1961 r.

Odbito 50 egz.

Egz.nr 1-50 bibl.tajna
Wyk.płk GRZEDA
Druk.K.L.S.E.
Nr.ks.C1026/C2352/WW
Kor. HW

